

Nr 192.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bemyndigande att träffa förlikning med strandägare vid Göta älv rörande kronan tillkommande rätt till uppdämning av älvens vatten; given Stockholms slott den 16 mars 1923.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Anders Örne.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 16 mars 1923.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, SCHLYTER, ÖRNE.

Departementschefen, statsrådet Örne anför:

I skrivelse den 14 mars 1923 har vattenfallsstyrelsen gjort framställning om bemyndigande att träffa förlikning i det vid vederbörande vattendomstol anhängiggjorda målet om rätt för kronan till ytterligare

uppdämning av Göta älv vid Trollhättan. Beträffande denna fråga tillåter jag mig erinra följande:

År 1749 fastställde Kungl. Maj:t plan för en slussbyggnad vid Trollhättan, vilken plan godkändes av rikets ständer vid 1751 års riksdag. I planen ingick anläggande av en damm i älvgrenen mellan Malgön och östra stranden av Göta älv vid Trollhättan, den så kallade Kavelströmsdammen eller Kaveldammen. Enär genom denna damm vattenytan i älven höjdes, förordnades kommissionslantmätaren Olof Gran att efter en viss antagen vattenhorisont vid Kaveldammen undersöka, vilka åkrar och ängar vid Göta älv genom samma damm blivit lidande av vattnets uppstigande. Vid denna förrättning, som började år 1760 och avslutades i maj 1762, upprättades karta och beskrivning, vilka utvisa, att till grund för förrättningen tagits den vattenhorisont eller vattenhöjd, som varit rådande 1756 och 1757, eller den s. k. »Grans horisont». Vattnet hade dessa år stigit till översta kanten av segmentsmuren vid greve Ekeblads sluss eller $2\frac{1}{4}$ alnar högre än det vid undersökningen varande vattenståndet. Å kartan inritades de ägor, som efter denna vattenhöjd komme att stå under vatten, och utgjorde dessa 554 tunnland 13 kappland åker och äng. Såsom gottgörelse för den skada, som tillskyndades dessa ägor, utbetalades enligt Kungl. Maj:ts beslut den 23 mars 1768, den 29 november 1826 och den 9 november 1854 vissa ersättningar.

Sedan riksdagen år 1906 anvisat anslag till påbörjande av anläggning av en kraftstation vid Trollhättan, anmälde vattenfallsstyrelsen till vederbörande domhavande, att Kungl. Maj:t och kronan för tillgodogörande av kronan tillhörig vattenkraft i Göta älv ville anlägga en dylik kraftstation och för sådant ändamål bygga en damm i älven emellan Torsered och Malgön ävensom utföra andra arbeten i och invid älven. Ärendet handlades i laga ordning vid Flundre, Väne och Bjärke häradsrätt och fullföljdes därifrån till Göta hovrätt. Genom dom den 19 juni 1908, som vunnit laga kraft, tillerkände hovrätten vattenfallsstyrelsen rätt att reglera vattenståndet vid regleringsdammen i Trollhättan i enlighet med en s. k. relationskurva, d. v. s. så, att ifrågavarande vattenstånd gjordes beroende av för tillfället rådande vattenstånd i Vänern vid dess utlopp i Göta älv. Vattenståndet vid Trollhättan blir därigenom växlande, och relationskurvan anger närmare det vattenstånd vid Trollhättan, som skall hållas vid olika vattenstånd i Vänern. Dock må vattenståndet vid Trollhättan, med hänsyn till Trollhätte kanals intresse, ej sänkas under höjden + 37,59 meter över det antagna nollplanet.

Frågan om till vilken punkt vattenfallsstyrelsen ägde rätt att dämna upp vattnet vid Trollhättan fick en särskild aktualitet därigenom, att vid anläggning av den för Trollhätte kraftverk behövliga regleringsdammen

i Nolströmmen i Trollhättan en viss tillfällig dämning av vattenytan utöver relationskurvan blev oundviklig under en del av åren 1909 och 1910 till följd av då inträffade våtar och omöjligheten att framsläppa motsvarande vattenmassa förbi fångdammen vid arbetsplatsen i Nolströmmen. Strandägarna ingåvo med anledning härav den 8 januari 1910 framställning till Kungl. Maj:t om ersättning för den genom nämnda tillfälliga dämning vållade skadan.

I anledning härav företog lantbruksingenjören B. E. Hildebrand enligt förordnande och med biträde av gode män värdering av dessa skador, med särskilt angivande av huru stor del, som därav belöpte på mark, belägen över Grans horisont. Genom brev den 26 juni 1915 förordnade Kungl. Maj:t, att till markägarna skulle utbetalas ersättning för skador å mark, belägen ovan Grans horisont, i enlighet med Hildebrands värdering. Beträffande frågan huruvida någon ersättning därutöver skulle utgå, förklarade Kungl. Maj:t sig vilja framdeles meddela beslut.

I sin nu föreliggande skrivelse har vattenfallsstyrelsen till en början framhållit, att en närmare granskning av äldre handlingar enligt styrelsens uppfattning givit vid handen, att de på grund av Grans ovanberörda förrättning erlagda skadeersättningsbeloppen måste anses innefatta vederlag icke endast för skada till följd av Kaveldammens anläggning, utan även för alla de skador, som kunde vållas till följd av en konstant uppdämning av Göta älv ovanför Trollhättan intill Grans horisont. Styrelsen yttrar vidare:

*Vattenfalls-
styrelsen.*

Sedan 1920 års riksdag i enlighet med Kungl. Maj:ts proposition anslagit medel till genomförandet av en profilreglering av Göta älv mellan Trollhättan och Vargön, ingav vattenfallsstyrelsen den 30 september 1920 ansökan till Västerbygdens vattendomstol om laga tillstånd till sådan reglering. Denna profilreglering avsåge sådan förändring av vattenståndet å nämnda sträcka av Göta älv, att vattnet när som helst finge vid Trollhättan hållas uppdämt till höjden + 39.50 över havets medelvattenyta samt för beredande av erforderligt magasin för dygns- och veckoreglering av vattenförbrukningen i Trollhätte kraftverk varierar i mån av behov under nämnda höjd med omkring 1 meter. Profilregleringen innebure en uppdämning av vattenståndet i älven till ungefärlig jämnhöjd med hittillsvarande högvattenstånd och framkallade på grund därav vissa skador å strandjorden utmed älven och inverkade dessutom på vissa tekniska anläggningar, såsom kajer, bryggor, dräneringsledningar m. m. För att förebygga skador å jord av ganska betydande omfattning, som eljest skulle uppstå å en del av älvens vänstra strand, där uppdämningen skulle komma att sträcka sig upp i Stallbackaån och Hullsjön, som omgäves av vidsträckta, lågt liggande ängsmarker, ingick i profilregleringsföretaget anläggandet av en damm över Stallbackaåns mynning och vall utmed stranden av Göta älv å omkring 6 kilometers längd norr därom samt för avledning av Stallbackaåns vatten utsprängning av en dräneringstunnel i sträckning från Stallbackaån under Trollhättans stad och utmynnande i Göta älv

vid den s. k. Polhems sluss. Tillrinningen från Stallbackaåns nederbördsområde vore sålunda avsedd att genom tunneln avledas till en lägre liggande del av Göta älv, varmed möjliggjordes att innanför vallen och dammen över Stallbackaåns mynning bibehålla hittills rådande vattenståndsförhållanden.

Beträffande de skadeersättningar, som i samband med profilregleringsföretagets genomförande skulle utgå, hade vattenfallsstyrelsen i målet åberopat kronans i det föregående omnämnda rätt att utan ersättning verkställa uppdamning till Grans horisont och yrkat, att ersättningar på grund därav borde utdömas endast för skador, som uppstode genom uppdamning utöver Grans horisont, vars höjdläge genom verkställda utredningar visats vara + 39'27 meter över havets medelvattenyta. Vattenfallsstyrelsen hade även i ansökningshandlingarna framlagt utredning därom, att nyttan av företaget stode i sådan proportion till de uppkommande skadorna, att vattenlagens villkor i detta avseende uppfylldes.

Under skriftväxlingen inför vattendomstolen hade motparterna bestritt kronans rätt att utan ersättning uppdamma vattnet till Grans horisont, och i anledning därav hade vattenfallsstyrelsen ingivit beräkning även av de ersättningsbelopp, som enligt styrelsens mening borde utgå, under förutsättning att dämmningsrätten till Grans horisont skulle komma att ogillas.

Vid sammanträde i Trollhättan den 17 och 18 november 1921 meddelade vattendomstolen på av vattenfallsstyrelsen gjord framställning ett delutslag, varigenom vattenfallsstyrelsen berättigades att på vissa villkor verkställa arbetena med sprängningen av dräneringstunneln samt utförandet av vallen å älvens vänstra strand och samlingsdike innanför densamma ävensom vissa andra arbeten, som erfordrades för undanröjande av skador vid uppdamningen. Detta utslag meddelades, utan att vattendomstolen dessförinnan prövat företagets tillåtlighet i avseende på förhållandet mellan nyttan och skadan samt utan fastställande av ersättningsbeloppen. Utslaget överklagades av vissa av kronans motparter. Vattenöverdomstolen förordnade i anledning därav den 14 februari 1922, att arbetena på nämnda jordinnehavares mark skulle avbrytas, och undanröjde genom utslag den 5 maj samma år vattendomstolens tillstånd att utföra arbetena med vall och dike på ifrågavarande markområden.

Emellertid hade vattendomstolen i resolution den 10 februari 1922 uttalat, att domstolen prövat ifrågavarande vattenreglering vara av synnerlig betydelse såväl för näringslivet som eljest från allmän synpunkt och med stöd av vattenlagens bestämmelser i 2 kap. 3 § tredje stycket och 20 § 2 mom. hemställt, att Kungl. Maj:t måtte, även om hinder mot företaget skulle möta i avseende på förhållandet mellan nytta och skada av företaget, lämna medgivande till detsamma. Vattendomstolen uttalade samtidigt, att dess uppfattning om företagets betydelse icke rubbades, vare sig strandägarnas yrkande om ersättning jämväl för skada å mark, belägen under Grans horisont, bifölles eller om så ej bleve förhållandet, ej heller av utgången av övriga omtvistade ersättningsfrågor. I anledning härav förklarade Kungl. Maj:t genom brev den 21 april 1922, att vad i vattenlagen 2 kap. 3 § första och andra styckena stadgas icke skulle utgöra hinder mot företagets utförande på de villkor och i enlighet med de föreskrifter, som kunde varda i laga ordning bestämda.

Vid sammanträde i Trollhättan den 22 maj 1922 meddelade vattendomstolen besked ifråga om Grans horisont och förklarade, att någon dämmningsrätt för kronan till Grans horisont eller eljest utöver vad 1908 års hovrättsdom medgäve, icke funnes, varvid i huvudsak åberopades den motivering, att denna dom innefattade förbud för kronan att dämna över den i domen omförmälda relationslinje, med

rätt till viss avvikelse, att i domen icke stadgats något förbehåll om bevarande av någon kronan härutöver till äventyrs tillkommande äldre rätt, ej heller under handläggningen av det mål, däri nämnda dom meddelats, från kronans sida framstälts något påstående om bevarande av slik rätt, samt att av vad kronan i samma mål till lugnande av vissa farhågor från strandägares sida anfört fastmera syntes framgå, att syftet med den då föreliggande ansökningen varit, att de i målet sökta och genom domen i allt huvudsakligt bifallna nya vattenrättsliga bestämmelserna skulle träda i stället för och ersätta kronans dittills lagligen gällande rätt till dämning och vattenhushållning.

Med åberopande av nyssnämnda besked angående Grans horisont meddelade vattendomstolen den 30 juni 1922 dom i vissa delar av målet, varigenom kronan berättigades att reglera vattnet i Göta älv mellan Vargön och Trollhättan på det sätt, att vattenytan vid pegeln å Spikön i Trollhättan året om finge hållas uppdymt till höjden + 39.50 meter över havets medelvattenyta med rätt att för dygns- och veckoreglering sänka vattenståndet under denna nivå, dock icke lägre än att vattenytan vid pegeln å Spikön icke understege + 38.40 meter. Tillika stadgades, att till följd av storm eller annan naturtilldragelse eller ock slussning i trafikkanalen vattenytan vid pegeln i Trollhättan tillfälligtvis finge stiga till höjden + 39.55 meter över jämförelseplanet. Vattendomstolens dom innefattade emellertid icke någon bestämmelse om tiden och förutsättningarna för tillämpningen av regleringsrätten.

Beträffande vattenståndet i Stallbackaån innanför vallen ogillade vattendomstolen styrelsens yrkande, att detsamma skulle medelst en hävertanordning hållas i enlighet med den hittills för vattenståndet i Göta älv gällande relationskurvan, dock utan att tillsvidare träffa bestämmelser om de åtgärder, som skulle vidtagas vid Stallbackaåns inlopp i dräneringstunneln.

Domen innebar icke heller något avgörande av flertalet av de i målet framställda ersättningsyrkandena. Däremot godkändes vattenfallsstyrelsens förslag ifråga om konstruktionen av vallen och dimensionerna av diket innanför vallen samt träffades bestämmelser om de ersättningar, som skulle utgå till innehavarna av den mark, över vilken vall och dike sträckte sig.

De sålunda utdömda ersättningarna vore till stor del betydligt högre än vad som av vattenfallsstyrelsens sakkunniga ansetts skäligt. Ehuru vattendomstolen medgivit vattenfallsstyrelsen rätt att utföra de ifrågavarande arbetena, innan domen vunnit laga kraft, hade vattenfallsstyrelsen på grund därav ansett sig icke böra tillsvidare utföra vallen och diket å den mark, som tillhörde egendomen Nygård, å vilken de största ersättningarna belöpte. I detta sammanhang torde böra erinras om bestämmelserna i 9 kap. 66 och 67 §§ vattenlagen, enligt vilka, om ett vattendomstolsutslag verkställts, innan det vunnit laga kraft, nedsatta ersättningsbelopp icke till någon del kunde återfås, även om ersättning tilläventyrs genom en senare dom skulle bestämmas till lägre belopp.

Vattenfallsstyrelsen hade överklagat den nyssnämnda domen beträffande såväl Grans horisont och vattenhöjden i Stallbackaån innanför vallen som även beträffande ersättningsbeloppen, och dessa frågor läge ännu under vattenöverdomstolens prövning.

Såsom omförmäls, hade dom i första instans emellertid ännu icke fallit beträffande det stora flertalet av styrelsens motparter i målet, däribland alla jordinnehavare, som icke berördes av vallen och diket vid Stallbacka. Såväl beträffande dessa som ifråga om ersättningar för skador av annan natur vore det icke uteslutet, att domstolarna i första eller andra instans kunde komma att utdöma

ersättningar av sådan storlek, att vattenfallsstyrelsen, även om medgivande lämnades att taga utslaget i tillämpning, innan det vunnit laga kraft, ansåge sig icke kunna underlåta att vädja till högre instans för vinnande av nedsättning i beloppen. Skulle vattenlagens nyss anförda bestämmelser i 9 kap. 67 § komma att tillämpas i föreliggande fall, skulle detta sålunda kunna lägga avsevärda hinder i vägen för möjligheten att inom de närmaste åren genomföra profilregleringsföretaget, så att de därmed avsedda fördelarna kunde vinnas.

Av det anförda torde med all tydlighet framgå, att åtskillig tid måste förflyta, innan vattenfallsstyrelsen till sist finge taga i anspråk den rätt till dämning upp till + 39.50, vilken tillerkänts styrelsen genom vattendomstolens utslag den 30 juni 1922. Denna tid kunde, med hänsyn därtill att tvistefrågan säkerligen i alla faser komme att genomgå samtliga instanser, uppskattas till 3, 4 kanske 5 år. Emellertid vore det för vattenfallsverket av vikt att snarast möjligt få taga åtminstone en del av dämningen i anspråk. För närvarande vore nämligen de naturliga vattenstånden i Väneren och därmed också i Göta älv synnerligen låga samt varje droppe vatten vid Trollhättan använd för kraftändamål. Under innevarande högbelastningsperiod måste därför vid Västerås kraftstation och annorstädes alstrad, jämförelsevis dyrbar ångkraft i ganska stor utsträckning användas för att tillgodose förbrukningen. Med all sannolikhet komme dessa förhållanden att råda jämväl under nästa högbelastningsperiod från november 1923 till mars 1924. Komme man över denna period, finge man till hjälp Lilla Edets nya kraftstation, som enligt Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut nu vore under utbyggnad och väntades bliva driftfärdig i slutet av år 1924.

Tanken hade därför väckts på att söka åstadkomma sådana uppgörelser med motparterna, att en dämning kunde företagas redan instundande höst, om ock ej ända upp till + 39.50, och förberedande underhandlingar hade även med dem inletts i sådant syfte.

Grundlinjerna för en dylik uppgörelse skulle förslagsvis vara, att kronan avstode från sin inför domstolarna hävdade rätt att utan ersättning dämna upp vattnet till Grans horisont. Å andra sidan skulle motparterna tillåta en omedelbar dämning upp till exempelvis + 39.0 mot erhållande av vissa överenskomna ersättningsbelopp, under det att tvisten om de slutliga ersättningarna och om andra frågor skulle i vanlig ordning fullföljas till dess laga kraftvunnen dom föreläge. Med vissa motparter torde måhända redan nu uppgörelse om hela tvisten kunna åstadkommas. I sammanhang härmed borde uppgörelse träffas om den ytterligare ersättningen för den tillfälliga dämningen under åren 1909—1910.

Det kunde ju tyckas, att ett avstående av Grans horisont skulle betyda ett alltför stort medgivande från kronans sida. Härvidlag torde erinras om ovissheten, huruvida överrätterna skulle ogilla vattendomstolens ståndpunkt i denna punkt eller icke. Vidare kunde det ju icke bliva tal om att avstå från berörda dämningens rätt med mindre den ifrågasatta uppgörelsen i andra delar innebure sådana fördelar för kronan, att den befunnas antaglig. Till sist framhölls, att strandägarna sedan långliga tider tillbaka brukat områden, för vilka kronan redan erlagt ersättning på grund av den under 1760-talet av Gran verkställda förrättningen.

De pågående underhandlingarna med strandägarna hade ännu icke lett till något slutligt resultat, men utsikten att komma till ett samförstånd vore icke utesluten. På grund av föreskriften i rättegångsbalken 20 kap. 3 §. att »Konungens ombudsman have ej våld, kronans rätt genom förlikning minska», torde emellertid vattenfallsstyrelsen vara förhindrad att själv slutligt avgöra frågan.

Frågan torde dessutom vara av den beskaffenhet, att vattenfallsstyrelsen förut-såge, att Kungl. Maj:t möjligen ville underställa densamma riksdagens avgörande.

Emellertid kunde underhandlingarna näppeligen väntas bliva slutförda förrän om ett par tre månader. Det torde därför bliva omöjligt att för nu pågående riksdag framlägga ett definitivt utarbetat förlikningsförslag. Den enda möjlig-heten för att åstadkomma en uppgörelse av ifrågasatt art så tidigt, att den äsyf-tade dämningen kunde tagas i bruk redan instundande höst, syntes, därest Kungl. Maj:t icke ansåge sig utan riksdagens hörande kunna besluta i frågan, därför vara, att Kungl. Maj:t av riksdagen begärde bemyndigande härtill.

Under nyssnämnda förutsättning och med stöd av vad sålunda an-förts har vattenfallsstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen lämna Kungl. Maj:t bemyndigande att, därest Kungl. Maj:t funne en förlikning i målet kunna träffas på ett för kronan antagligt sätt, å kronans vägnar ingå en dylik förlikning.

Den fråga, till vilken det huvudsakligen gäller att med anledning av förevarande framställning taga ståndpunkt, är, huruvida kronan skall vid förlikning med strandägarna avstå från den rätt, kronan kan äga att utan vidare ersättning uppdämma vattnet i Göta älv ovanför Trollhättan till den av kommissionslantmätaren Olof Gran antagna vattenhorisonten eller 39.27 meter över havets medelvattenyta. Frågan om kronans rätt i detta avseende har tidigare varit föremål för utredningar. På sätt omförmälts, begärde sålunda år 1910 åtskilliga av strandägarna utmed Göta älv hos Kungl. Maj:t ersättning för den skada, som för-orsakats deras ägor genom en till följd av kraftverksbygget vid Trollhättan nödvändiggjord tillfällig uppdämning av älvens vattenyta över den av Göta hovrätt genom dom den 19 juni 1908 fastställda relationskurvan. Vattenfallsstyrelsen kom därvid efter genom sakkunniga verkställda undersökningar till den slutsatsen, att kronan genom de till vissa strandägare på grund av Kungl. Maj:ts beslut den 23 mars 1768, den 29 november 1826 och den 9 november 1854 utbetalade gottgörelserna förvärvat rätt att utan vidare ersättning uppdämma vattnet till Grans horisont. Justitiekanslersämbetet, som i ärendet avgav utlåtande, förklarade sig dela denna uppfattning. Något slutligt avgörande i frågan blev emellertid då ej träffat. Sedan nu vattendomstolen förklarat, att kronan icke äger någon dämningrätt utöver vad 1908 års hovrättsdom med-giver, synas starka skäl tala för att kronan hos överdomstol söker vinna en utgång av målet i enlighet med den av vattenfallsstyrelsen och justitiekanslersämbetet hävdade meningen. Det är emellertid icke ute-slutet, att en uppgörelse med strandägarna kan vinnas, som är för kronan så fördelaktig, att det kan finnas anledning avstå från ett vidare fasthållande av nämnda ståndpunkt. Möjlighet synes därför böra be-

*Departements-
chefen.*

redas till att, om Kungl. Maj:t efter ytterligare prövning av eventuellt blivande förslag finner sådant lämpligt, förlikning må kunna träffas i rättegången med strandägarna. Med hänsyn särskilt därtill, att det i målet gäller avstående av en rättighet, som kronan genom de förenämnda till vissa strandägare utbetalade gottgörelserna skulle hava förvärvat, torde frågan emellertid böra underställas riksdagens prövning.

Vad angår de ersättningar till strandägarna, som vid en förlikning skulle ifrågakomma, äro dessa avsedda att utgå från de anslag å tillhoppa 3,700,000 kronor, som för åren 1920—1922 samt första halvåret 1923 anvisats till profilreglering av Göta älv mellan Trollhättan och Vargön. Enligt vad jag från vattenfallsstyrelsen inhämtat, finnes erforderligt belopp av dessa anslag kvar, och några särskilda medel behöva därför icke äskas av riksdagen. I vad mån övriga av domstolen i en framtid utdömda ersättningar, såvitt de kunna överstiga vad vattenfallsstyrelsen i sådant hänseende beräknat, kunna komma att hålla sig inom ramen för de beviljade anslagen, kan däremot givetvis icke nu fastställas.

Det må slutligen omnämnas, att genom den av vattendomstolen medgivna dämningen av vattnet i Göta älv vid Trollhättan till en höjd av 39,50 meter över havets medelvattenyta beräknas i kraftstationen vid Trollhättan kunna uttagas ytterligare 12,000 kilowatt elektrisk energi året om. Därest dämningen tillsvidare inskränkes till en höjd av 39 meter, skulle minst hälften av detta kraftbelopp vinnas.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att Kungl. Maj:t må, därest Kungl. Maj:t finner sådant för kronan fördelaktigt, bemyndiga vattenfallsstyrelsen att i föreliggande tvist träffa förlikning med vederbörande strandägare vid Göta älv rörande kronan tillkommande rätt till uppämning av älvens vatten.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fredric Hawerman.